



...towards common values!



Младински Совет - Прилеп



Агенција за млади и спорт

# ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА ЗА ОПШТИНА ПРИЛЕП 2011-2015

Прилеп, Р. Македонија

Декември, 2010

## СОДРЖИНА

1. Листа на кратенки.....	3
2. Вовед.....	4
3. Анализа на состојба.....	6
4. Краток преглед.....	12
5. Цел на стратегијата.....	13
6. Приоритети.....	13
7. Акционен план за имплементација на Локалната Младинска Стратегија.....	17
8. Процес на Мониторинг и Евалуација.....	26
9. Листа со членови на координативно тело.....	27
10. Листа со членови на работна група.....	27

## **1.ЛИСТА НА КРАТЕНКИ**

**СЕГА** – Коалиција на младински организации СЕГА

**РМ** – Република Македонија

**SDC** - Swiss Agency for Development and Cooperation (Швајцарска Агенција за развој и соработка)

**ЛМС** – Локална Младинска Стратегија

**АП** – Акционен план

**МСП** – Младински Совет Прилеп

**КТ** – Координативно тело

**РГ** – Работна Група

**НВО** – Невладина организација

**ЛЕР** – Локален Економски Развој

**АМС** – Агенција за Млади и Спорт

**НСМ** – Национална стратегија за млади

**CV** - Curriculum vitae (Стручна биографија)

**ЕЛС** – Единици на Локална самоуправа

**МИСЦ** – Младински информативен и советодавен центар

**АВРМ** – Агенција за вработување за Република Македонија

**СК** – Стопанска Комора

**СУС** – Сојуз на училишни спортови

**РТ** – Работно тело

## 2. ВОВЕД

Коалицијата на младински организации СЕГА е невладина организација која работи на развивање и примена на младински политики во РМ, ги поврзува и јакне младите со цел подобрување на нивната општа состојба.

Во периодот од Јануари - Ноември 2010 Коалиција СЕГА започна да го имплементира проектот “Креирање локални Младински Стратегии”. Проектот е финансиран од Агенцијата за Млади и Спорт, програмата CIVICA MOBILITAS (спроведувана од Центарот за Институционален Развој и е финансирана од SDC) и 10 општини од Република Македонија (Прилеп, Штип, Свети Николе, Радовиш, Битола, Кавадарци, Гевгелија, Кисела Вода, Илинден и Тетово). Целта на овој проект е креирање на 5 годишни Локални Младински Стратегии (ЛМС) и 1 годишни Акциони Планови (АП) за првата година од имплементацијата на стратегијата.

Здружението на граѓани Младински Совет Прилеп - членка на Коалиција СЕГА ги спроведуваше активностите за креирање на ЛМС во Општина Прилеп. Процесот на креирање на ЛМС ги опфати следните активности:

Формирање на работни тела за креирање на ЛМС

Со цел успешно имплементирање на проектните активности во рамките на проектот Креирање на Локални Младински Стратегии беа креирани две работни тела: Координативно Тело и Работна група за креирање на стратегијата.

Координативното тело беше составено од 5 членови (Локалниот Координатор на проектот за креирање на ЛМС, Член на Советот на Општина Прилеп, член на општинската администрација и два претставници од НВОи). Координативното тело беше задолжено да ги координира и да ги насочува активностите во рамките проектот за Креирање на ЛМС. Членовите на КТ имаа неколку средби во периодот на спроведување на проектот. На состаноците беа разгледани драфт верзијата на ЛМС и Акциониот План за имплементација на ЛМС.

Работна група е работно тело одговорно за креирање на Локалната Младинска Стратегија (ЛМС). Работната група беше составена од повеќе млади луѓе од различни профили: претставници на Локална Самоуправа, претставници од младински НВОи, политички подмладоци, средношколци и студенти.

Спроведување на истражување на приоритетите на младите и подготовка на анализа на ставови на младите во Општина Прилеп по однос на младинските потреби

Со цел идентификување на младинските потреби за младите од Општина Прилеп а при недостиг на соодветни и релевантни податоци за потребите на младите во рамките на проектот “Креирање на локални младински стратегии” беше организиран процес на истражување на младинските потреби на локално ниво.

На почетокот од процесот на истражување беше организирана фокус група која што за цел

имаше утврдување на приоритетите на младите луѓе од Општина Прилеп. На оваа фокус група од страна на учесниците како четири најважни приоритети беа потенцирани:

- Невработеност
- Неформално образование
- Култура
- Спорт

Потоа беше спроведено анкетно истражување на 1035 испитаници на територијата на цела Република Македонија, односно 139 испитаници на возраст од 15 – 29 години од територијата на Општина Прилеп. Целта на ова истражување беше да се опфати поголема целна група, репрезентативен примерок, и со тоа подлабоко да се истражат потребите на младите кои живеат во Општина Прилеп.

Со цел добивање на дополнително појаснување на дел од резултатите добиени од анкетното истражување беше организирана втора фокус група. Целта на втората фокус група беше дополнително потврдување на приоритетите на младите од Општина Прилеп.

За да се претстави перспективата на локалната самоуправа и на институциите кои функционираат на локално ниво, како и да се опфатат и активностите поврзани со младите кои што овие институции ги спроведуваат во рамките на локалната заедница, се реализираа интервјуа со претставници на локални институции.

Врз основа на прибраните податоци преку фокус групите, анкетното истражување и интервјуата, истражувачки тим изготви: “Анализа на ставовите на младите во Општина Прилеп по однос на младинските потреби”.

#### Креирање на ЛМС и АП

Врз основа на наодите од “Анализата на ставовите на младите во Општина Прилеп по однос на младинските потреби” работната група започна со процесот на креирање на ЛМС со сите нејзини составни делови. Во оваа фаза работната група одржа 4 состаноци на кои што ја приготви ЛМС и истата ја даде на разгледување и усвојување кај КТ.

Следна фаза по изготвувањето на ЛМС беше изготвување на АП за првата година од имплементацијата на стратегијата. Во фазата на приготвување на АП беа одржани 3 состаноци на работната група на кои членовите работеа на припрема на активностите кои што би требало да се реализираат во првата година од имплементацијата на ЛМС. Со завршувањето на АП беше комплетиран целиот документ и како таков беше приложен до КТ да го разгледа, да даде свое мислење и коментари за истиот и на крајот да го усвои по што овој документ беше доставен до Советот на Општина Прилеп на разгледување и усвојување.

### **3.АНАЛИЗА НА СОСТОЈБА**

Во насока на идентификување на младинските приоритети за општина Прилеп за изготвување на локалната младинска стратегија беше реализирано истражување кои ги опфати следните активности: фокус групи, анкетирање на млади и интервјуа со носители на јавни функции во општината за да на крај се добие финалната анализа на ставовите на младите во Општина Прилеп по однос на младинските потреби. Во овој документ се сумирани наодите од анализата за сите четири приоритетни области за младите и тоа: неформално образование, култура, младинска невработеност и спорт. Во анализата е даден детален приказ на состојбата на младите во овие области како и препораки и насоки за креирање активности кои ќе го подобрат квалитетот на живот на младите во истите.

#### **Неформално образование**

Поделени се наодите по однос на учеството на испитаниците во некакви форми на неформално образование. Имено поголемиот дел, 53% не учествувале, додека пак 47% од испитаниците учествувале. Според возрастни групи, младите од 15 – 19 учествувале повеќе во неформално образование за разлика од младите на возраст од 20 – 24 односно од 25 – 29 години кои помалку учествувале. Според пол, поголем дел од женските учествувале во неформално образование за разлика од машките.

42% од испитаниците сметаат дека има понуда на неформално образование само за одредени потреби на младите, додека 23 % сметаат дека нема понуда на неформално образование за потребите на младите. Младите од 15 – 19 години кои најмногу учествуваат во неформално образование сметаат во најголем дел дека има доволно понуда на неформално образование, за разлика до другите возрастни групи кои сметаат дека има само одредена понуда. Според советникот за образование и спорт постои голема потреба за зголемување на понудата и квалитетот на неформално образование во општина Прилеп. Ваков став имаат и учесниците во фокус групата.

Многу се поделени мислењата на испитаниците по однос на тоа која е главната причина за недоволната понуда на неформално образование. Речиси подеднаков дел сметаат дека причините се недоволниот број понудувачи, цената на чинење, незаинтересираноста на младите и недоволната поддршка од страна на локалната самоуправа.

Според фокус групата постои потреба од поголема поддршка и соработка со локалната самоуправа и со бизнис секторот при креирањето на програми преку кои би се развило неформалното образование во општина Прилеп.

Генерална препорака е иако локалната самоуправа директно не организира неформално образование потребно е уште повеќе да поддржува активности како обуки, курсеви и слично.

Во Прилеп испитаниците сметаат дека речиси подеднакво како понудувачи на неформално образование се јавуваат НВОите, работничките универзитети и приватни училишта и центри. По возрастни групи младите од 15 – 19 години сметаат дека приватните училишта и центри најмногу нудат, за младите од 20 -24 години тоа се НВОите, додека за младите од 25 – 29 години најголеми понудувачи се работничките универзитети. Од друга страна 36% сметаат дека локалната самоуправа треба најмногу да поттикнува неформално образование, додека за 23% дека НВОите се тие кои треба да бидат главни поттикнувачи.

Информација за понудата на неформално образование најчесто се добива преку роднини и пријатели и преку локалните медиуми.

За интересот на младите да се надградуваат преку неформално образование, 54% од испитаниците сметаат дека некои се заинтересирани, а некои не, додека 31% сметаат дека најголемиот дел од младите воопшто не се заинтересирани. За половина од испитаниците младите со цел да ја подобрат состојбата со неформалното образование се зачленуваат во НВОи, додека за исто така голем дел испитаници од 37 % младите ништо не преземаат. Овој наод кореспондира со интересот на младите за надградба преку неформално образование.

Трите најинтересни видови неформално образование според испитаниците се курсеви за странски јазици, сексуално и репродуктивно здравје и курсеви за компјутери. И според информациите од Советникот за образование, локалната самоуправа најчесто организира и планира да организира курсеви за компјутери и странски јазици како најнеопходен тип на неформално образование.

Но општо мислење е дека во Прилеп постои потреба од курсеви за преквалификација и доквалификација посебно за младите со цел да се зголеми нивната конкурентност на пазарот на работна сила како и од едукација за подготовка на програми за изработка на сопствен бизнис план и претприемништво.

Со цел да се поттикне интересот кај младите за неформално образование 38% сметаат дека поволни цени или бесплатно образование би ги привлечно младите, додека по околу 20% сметаат дека тоа би се постигнало со сертификати и кампања за значењето на формалното образование.

Половина од испитаниците сметаат дека локалната самоуправа за да го поттикнува неформалното образование треба да ги испита потребите на младите за неформално образование и да овозможи финансиска поддршка за нив, додека за околу една третина испитаници локалната самоуправа треба финансиски да поддржува организации кои испорачуваат неформално образование.

### **Култура и спорт**

Младите во Прилеп своето слободно време во главно го поминуваат во кафулиња со друштво и во гледање телевизија, а еден помал дел во спортски активности. Од оние кои

слободното време го поминуваат во спортски активности поголем дел се машки. Од оние кои изјавиле дека слободното време го поминуваат во кафулиња со друштво поголемиот дел се женски. Од вкупно 139 испитаници, 52% времето го поминуваат во кафулиња и пред телевизор, додека 24% времето го поминуваат во спортски активности.

Прилично се поделени мислењата на младите по однос на прашањето дали во општината има доволно културни и спортски објекти. Имено, 57% од младите сметаат дека недостигаат културни и спортски објекти во општината, а 43% укажуваат дека ги има во доволен број. 44% од младите наведуваат дека во Прилеп има културни домови, театар, отворени и затворени спортски објекти. Според мислењето на фокус групата во Прилеп има доволен број отворени и затворени културни и спортски објекти, а единствено што недостига е кино.

Според испитаниците од анкетата, во најголем дел во културните и спортските објекти има работи кои може да се подобрат, т.е потребно е реновирање. Понатаму по однос на достапноста на културните објекти, младите имаат поделени мислења, но наодот на 52% од испитаниците вели дека објектите се достапни и младите можат кога сакаат да ги посетуваат, додека 41% укажуваат дека не можат да ги посетуваат бидејќи не работат.

Сличен е наодот и за спортските објекти, односно 57% од младите сметаат дека можат да ги посетуваат спортските објекти кога сакаат, додека 34 % од младите сметаат дека спортските објекти се достапни за младите само ако се занимаваат со спорт.

Дополнително, фокус групата дискутирала дека спортските сали не се комплетно достапни за младите бидејќи ако не припаѓаат на некој спортски клуб или школо не можат бесплатно да ги користат во секое време. Според информациите од затворените културни објекти под надлежноста на општината е само градската библиотека која е реновирана и е во добра состојба, додека отворените сцени се во одлична функционална состојба.

По однос на спортските објекти во Прилеп е отпочната изградба на 7 спортски сали во склоп на училиштата, две тениски игралишта и две повеќенаменски игралишта. Исто така реновирана е спортската сала во село Тополчани и се планира изградба на две спортски игралишта во руралните средини.

По однос на буџетот се истакнува дека од вкупно издвоената сума поголем дел се наменува за култура додека помал дел за спорт.

По однос на културната понуда во градот најголемиот дел од испитаниците се делумно задоволни. Имено, 62% од младите делумно се задоволни од понудените културни содржини во градот, додека 31% воопшто не се задоволни. Советникот за култура напоменува дека локалната самоуправа многу се залага за одржување на континуитет во културниот живот во општината преку организирање и финансирање на културни настани како на пример театарскиот фестивал “Војдан Чернодрински”, “Поетско Маркукуле”, “11 Октомври”, “3 Ноември”, дочек на Нова Година и сл. Овие настани се планират и организираат заедно со младите. Всушност Советникот за култура напоменува дека



најголемиот дел од културната понуда која ја креира локалната самоуправа се прави во соработка со младите кои се вклучени како во планирањето така и во реализацијата на културните настани.

Иако младите во Прилеп делумно се задоволни од културната понуда, 59% испитаниците сметаат дека младите само делумно се заинтересирани да го подобрат својот културен живот, односно останати 32% сметаат дека младите воопшто не се заинтересирани да го подобрат својот културен живот. Според мислењето на фокус групата, незаинтересираноста на младите да посетуваат културни манифестации е една од причините зошто дел од објектите не се искористени. По однос на спортот, 70% од испитаниците сметаат дека младите се делумно заинтересирани да се занимаваат со спорт.

Како најголеми понудувачи на културни настани се јавуваат локалната самоуправа и културните институции.

По однос на спортските настани испитаниците сметаат дека спортските клубови најчесто организираат спортски настани, а потоа следуваат училиштата. Според информациите од советникот за образование во општина Прилеп се креираше средношколска фудбал лига во која се вклучени младите од сите средни училишта во општина Прилеп и се креираше женска одбојкарска лига. Овие спортски лиги се креирани по иницијатива на ЛС Прилеп и се реализираат во поддршка со локалниот бизнис сектор. Во продолжение на наведеното се планира да се креираат и лига во ракомет и кошарка. Сето ова се креира на предлог на Сојузот на училишни спортови Прилеп. Во состав на спортските манифестации организирани или поддржани од ЛС Прилеп е и велосипедската трка “Велофест” која се организира со помош на волонтерите од средните училишта во Прилеп.

Младите сметаат дека во образовните институции и преку социјалните мрежи имаат најголеми можности да ги изразат и исполнат своите креативни идеи. За возрастната група од 15 – 19 и од 25 – 29 години образовните институции се местата каде најмногу можат да ги изразат и исполнат своите идеи. Додека младите на возраст од 20 – 24 години тоа се социјалните мрежи.

55% од испитаниците сметаат дека образовните институции треба да го поттикнуваат креативниот дух кај младите преку организирање настани за размена на идеи помеѓу младите од различни образовни институции, а 32% од испитаниците сметаат дека образовните институции треба да организираат заеднички културни манифестации со други институции од општината и со други општини.

По однос на улогата на локалната самоуправа во збогатување на културниот живот, 36% од младите сметаат дека локалната самоуправа треба да поттикне организирање културни манифестации. И покрај наведените културни настани за кои беше погоре споменато дека ги поддржува локалната самоуправа, евидентна е потребата кај младите луѓе од воведување на нови културни содржини.

По однос на улогата на локалната самоуправа во подобрувањето на условите за спортување 32% сметаат дека локалната самоуправа приоритетно треба да ги потпомага финансиски спортските клубови додека 30% сметаат дека треба да изработи стратегија за развој на спортот.

Испитаниците се поделени во размислувањата што можат младите луѓе да направат за да го подобрат културниот живот. Имено, 48% сметаат дека младите треба да се организираат преку своите организации и да побараат од надлежните институции да го прошират просторот за културно изразување, додека 39% сметаат дека младите треба да се вклучат во постоечките можности за културно изразување и да се изборат за поголемо учество на младите.

По однос на улогата на младите луѓе во развојот на спортот, по 33% сметаат дека младите треба поактивно да се занимаваат со спорт, односно преку спортски здруженија да бараат од локалната самоуправа да им ги подобри условите за занимавање со спорт. 30% од испитаниците сметаат дека младите треба да се едуцираат за важноста на спортот со цел да почнат поактивно да се занимаваат со спорт. Според фокус групата една од мерките за поттикнување на младите да се занимаваат со спорт е да се отпочнат кампањи за здрави животни стилови со цел едукација на младите.

### **Младинска невработеност**

82% од испитаниците во примерокот изјавиле дека не се вработени. При тоа сите испитаници од возрастната група 15 – 19 години се невработени што е очекувано бидејќи на оваа возраст младите сеуште се во образованиот процес. Имено околу 47% изјавиле дека не се вработени бидејќи учат/студираат. Понатаму поголемиот дел од младите на возраст 20 – 24 години се исто така невработени, а истото важи и за возрастната група од 25 – 29 години. Меѓутоа последнава возрастна група е веќе надвор од образованиот процес и се очекува поголем дел да бидат вработени. Но имајќи ја во предвид лошата состојба со младинското вработување, податоците само уште еднаш ја потврдуваат ваквата состојба. Во контекст на ова, 35% од испитаниците изјавиле дека бараат работа неуспешно.

62% од испитаниците сметаат дека недоволната на локална политика за економски развој е главната причина за невработеноста на младите. Од друга страна пак, советникот за локален економски развој информира дека локалната самоуправа има донесено стратегија за локален економски развој уште во 2007 година во која се содржат општи мерки за намалување на невработеноста и во тие мерки застапени се и мерки како да се намали младинската невработеност. Исто така во насока на решавање на проблемот донесен е и локален акционен план за периодот 2009 – 2010 во кој се истакнува потребата за младинско вработување, а како приоритети се наведуваат намалување на одливот на висококвалификувани кадри, промоција на волонтеризмот и преквалификација на младите за да станат поконкурентни на пазарот на труд.

Доколку би имале можност да избираат испитаниците скоро подеднакво се определуваат за работа во државна администрација и да основаат сопствен бизнис. Имено 43% би основале сопствен бизнис додека 41% би работеле во државна администрација. При тоа, младите од возрастната група 15 – 19 години најмогу се определуваат за опцијата сопствен бизнис, додека кај другите две возрастни групи доминира опцијата работа во државна институција. Машките се попреприемнички насочени за разлика од женските, односно поголемиот дел од машките избираат да основаат сопствен бизнис како опција за вработување. Исто така најголемиот дел од испитаниците би работеле постојана работа.

Препораките на фокус групата да се организираат обуки за подготовка на бизнис планови и водење на сопствен бизнис кореспондираат со изборот на младите за тоа што би сакале да работат.

Информациите за можностите за вработување најчесто одат преку неформални канали т.е преку роднини и пријатели. Вака изјавуваат 24% од испитаниците, додека еден поголем дел испитаници не бараат информации за работа бидејќи сеуште учат/студираат. Само 9% се информираат преку огласи објавени од страна на Агенцијата за вработување. Само 17% веруваат дека квалификациите се пресудни во наоѓањето вработување.

Испитаниците во последните 12 месеци најчесто се обраќале за работа кај роднините и пријателите, кај работодавачите и во Агенцијата за вработување.

Скоро подеднаков дел испитаници сметаат дека главни носители на активностите за вработување на младите треба да бидат Локалната самоуправа и Агенцијата за вработување. Дополнително на прашањето каква и колкава улога треба да има локалната самоуправа со цел да го зголеми вработувањето на младите, најголемиот дел од испитаниците сметаат дека локалната самоуправа треба да има најголема улога:

- при подготовката на локални стратегии за вработување
- потпомагање на самовработувањето преку субвенции за младите, доделување бесплатен простор и намалување на други давачки
- при координирање на активностите за вработување на младите со другите институции и бизнисите
- при истражувањето какви професии и занимања се потребни на пазарот на труд и
- во ситуации кога треба се застапува училиштата да вклучуваат струки/насоки за кои има потреба на пазарот на труд.

По однос на НВОите, испитаниците сметаат дека НВОите само понекогаш имаат активности за поттикнување на вработувањето кај младите. Од друга страна пак испитаниците препорачуваат дека НВОите треба да ги информираат младите за можностите за изведување пракса кај одредени работодавачи, додека исто така голем дел испитаници сметаат дека НВОите треба да ги едуцираат младите за подготовка на биографија и пополнување апликации за работа, и да преземаат активности за реализација на стратегијата за млади која е во подготовка.

По однос на улогата на образовниот процес и улогата која образовните институции треба да ја имаат во наоѓањето вработување за младите, испитаниците сметаат дека преку образовниот процес младите излегуваат делумно подготвени на пазарот на трудот. Исто така тие сметаат дека образовните институции понекогаш соработуваат со бизнисите со цел да обезбедат можности за вработување на младите.

Според советникот за локален економски развој младите треба да бараат активно работа, да се надоградуваат со неформално образование како би биле покомпетитивни на пазарот на труд во општина Прилеп, да членуваат во НВО каде би ги надградиле своите капацитети, а можеби би дошле и до привремена работа. Една од главните препораки е младите да извршуваат волонтерска пракса, преку која ќе се изградат како професионалци, ќе стекнат работно искуство и ќе бидат чекор поблиску до вработување. Исто така се охрабруваат младите да следат информации за вработување и самовработување. Една од најдобрите можности да се намали бројката на невработени млади е да се промовира и поддржи претприемништвото кај младите луѓе во општина Прилеп.

#### **4. КРАТОК ПРЕГЛЕД**

Коалицијата на младински организации СЕГА е невладина и непрофитна мрежна организација која работи на застапување и лобирање за млади, развивање и примена на младински политики во РМ и ги поврзува и јакне младите со цел подобрување на нивната општа состојба.

Во периодот од Јануари - Ноември 2010 Коалиција СЕГА започна со имплементација на проектот “Креирање на Локални Младински Стратегии”. Проектот е финансиран од програмата CIVICA MOBILITAS (спроведувана од Центарот за Институционален Развој и е финансирана од SDC), Агенцијата за Млади и Спорт на РМ и 10 општини од Република Македонија (Прилеп, Штип, Свети Николе, Радовиш, Битола, Кавадарци, Гевгелија, Кисела Вода, Илинден и Тетово).

Целта на овој проект е креирање на 5 годишна ЛМС за Општина Прилеп и 1 годишен АП за 2011 година т.е првата тековна година од стратегијата.

Целта на оваа Локална Младинска Стратегија е да се подобри квалитетот на живот и животниот стандард на младите луѓе од Општина Прилеп преку нивно активно вклучување во процесите на локално ниво.

Стратегијата се состои од два клучни дела: пет годишна стратегија и едно годишен акционен план. Двата документи во себе содржат активности поврзани со подобрување на животот на младите изразени во 4 области кои се идентификуваа како приоритетни. Со стратегијата се опфатени следните области:

- Неформално образование
- Култура
- Младинска невработеност

- Спорт

За секоја од приоритетните области во стратегијата е определена целта на конкретната приоритетна област (што сакаме да постигнеме во таа област), специфичните цели за приоритетната област (што сакаме да постигнеме за да стигнеме до главната цел) и стратегии за постигнување на специфичните цели (на кој начин ќе ги оствариме специфичните цели). Во АП се прикажани конкретните активности кои што треба да се преземат во делот на приоритетните области во првата година од имплементацијата на ЛМС што за цел има остварување на целите предвидени со стратегијата.

Стратегијата и акциониот план како и анализите на потреби се изготвени врз база повеќемесечно опсежно истражување во кое беа користени различни методи на прибирање на податоци (фокус групи, анкетаирања, интервјуа) и беа опфатени сите групи кои што се релевантни за ЛМС и кои што имаат интерес од ЛМС (млади со различна етничка и религиозна припадност, различни профили на млади, на различна возраст, локални институции) се со цел она што е напишано во стратегијата да ги отсликува реалните потреби на младите од Општина Прилеп.

## **5. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЈАТА**

Да се подобри општата состојба на животот на младите во општина Прилеп.

## **6. ПРИОРИТЕТИ**

### **ПРИОРИТЕТ 1**

#### **НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ**

### **ЦЕЛ НА ПРИОРИТЕТОТ**

Подобрување на социјалниот развој и интеграција на младите од општина Прилеп преку квалитетно неформално образование.

#### **Специфична цел 1**

**Изготвување на основна студија за потребите од неформалното образование за младите од општина Прилеп**

#### **Стратегии:**

- Креирање на активности за истражување на потребите за неформално образование кај младите од општина Прилеп
- Реализирање на истражување на понудата на неформалното образование во општина Прилеп
- Имплементирање на активности за сумирање и анализирање на резултати од

истражувањата

### **Специфична цел 2**

#### **Развој на неформалното образование во општина Прилеп**

##### Стратегии:

- Преземање мерки за развој на неформалното образование
- Обезбедување на поддршка од локалниот бизнис сектор за развој на неформалното образование за млади
- Зголемено учество на младите во креирањето и имплементирањето на неформалното образование

### **Специфична цел 3**

#### **Зголемена информираност на младите луѓе за понудата на неформалното образование**

##### Стратегии:

- Воспоставување и развивање на канали за подобра информираност на младите за можностите кои ги нуди неформалното образование
- Промовирање на придобивките од неформалното образование

## **ПРИОРИТЕТ 2**

### **КУЛТУРА**

#### **ЦЕЛ НА ПРИОРИТЕТОТ**

Подобрување на културно забавниот живот на младите во општина Прилеп, нивна поголема вклученост и изразување на нивниот креативен потенцијал.

#### **Специфична цел 1**

##### **Зголемена информираност на младите за културно-забавниот живот**

##### Стратегии:

- Спроведување на промотивна кампања за културните вредности
- Воспоставување на канали на комуникација за информирање на младите

#### **Специфична цел 2**

##### **Изразување на креативниот потенцијал на младите**

##### Стратегии:

- Подобрени технички и просторни капацитети на културните институции во корист на младите
- Креирање фонд за поддршка на културни активности иницирани од млади

-Обезбедување на поддршка на млади уметници и културни работници

### **Специфична цел 3**

**Адекватна застапеност на младите во креирањето на културно забавниот живот во општина Прилеп**

#### Стратегии:

- Формирање на тело кое ќе иницира идеи од областа на културата врз основа на потребите на младите
- Создавање на можности и услови за волонтирање на младите во културните институции и нивна адекватна застапеност

### **Специфична цел 4**

**Зајакнување на капацитетите на младите за креирање и спроведување програми од областа на култура**

#### Стратегии:

- Подигнување на капацитетите на младите уметници и културни работници преку неформално образование

## **ПРИОРИТЕТ 3**

### **МЛАДИНСКА НЕВРАБОТЕНОСТ**

#### **ЦЕЛ НА ПРИОРИТЕТОТ**

Подобрување на социо-економската состојба на младите од општина Прилеп

### **Специфична цел 1**

**Зголемување на можностите за работно ангажирање на младите**

#### Стратегии:

- Информирање на младите за можностите за стекнување формално и неформално образование
- Информирање на младите за можностите за вработување
- Зголемување на можностите за преквалификација и доквалификација на младите
- Поддршка на вработување на млади од маргинализирани групи
- Спроведување на јавна кампања за промоција на предностите од поседувањето квалификации и знаења во процесот на вработување
- Зголемување на конкурентноста на пазарот на труд преку неформално образование
- Соработка и размена на информации за пазарот на труд и младинското вработување

### **Специфична цел 2**

## **Промовирање на волонтеризмот меѓу младите**

### Стратегии:

- Мапирање на можностите за волонтирање и информирање на младите луѓе во општина Прилеп
- Спроведување на јавна кампања за промоција на бенефитите од волонтирањето, согласно законската рамка на РМ

### **Специфична цел 3**

#### **Промоција и поддршка на младинското претприемништво**

### Стратегии:

- Спроведување на јавна кампања за промоција на младинското претприемништво
- Поддршка на млади претприемачи во општина Прилеп

## **ПРИОРИТЕТ 4**

### **СПОРТ**

#### **ЦЕЛ НА ПРИОРИТЕТОТ**

Подобрување на спортскиот живот на младите од општина Прилеп

### **Специфична цел 1**

#### **Промовирање на спортот и здрави животни стилови**

### Стратегии:

- Јавна кампања за водење на здрав живот и животни стилови
- Јавна кампања за враќање на младите на спортските терени

### **Специфична цел 2**

#### **Изразување на спортскиот потенцијал на младите од општина Прилеп**

### Стратегии:

- Подобрување на техничките и просторните капацитети на спортските објекти во корист на младите
- Поголема достапност на спортските објекти за сите млади



**7.АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЛОКАЛНАТА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА ЗА 2011 ГОДИНА**

**Приоритет 1:**

**Неформално образование**

**ЦЕЛ НА ПРИОРИТЕТОТ**

Подобрување на социјалниот развој и интеграција на младите од општина Прилеп преку квалитетно неформално образование.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Лице/тим кој ќе ја реализира активноста (одговорност)
<p><b>Специфична цел бр.1:</b></p> <p>Изготвување на основна студија за потребите од неформалното образование за младите од општина Прилеп</p>				
<p><b>Активност 1.1</b></p> <p>Реализирање на истражување на понудата на неформалното образование во општина Прилеп</p>	<p>Да се утврди понудата и побарувачката од неформално образование за млади во општина Прилеп</p>	<p><b>Квантитативни индикатори:</b></p> <p>-Утврден број и профил на субјекти кои нудат неформално образование за млади во општина Прилеп</p> <p>-Број на анкетирани субјекти кои нудат неформално образование</p> <p>-Број на анкетирани млади</p>	<p>Април – Јуни 2011</p>	<p>НВО, ЕЛС, основни училиште, средни училишта, факултети</p>

		<p>-Број на интервјуирани млади</p> <p><b>Квалитативни индикатори:</b> Дефинирана потребата на младите за видови на неформално образование</p>		
<p><b>Активност 1.2</b></p> <p>Имплементирање на активности за сумирање и анализирање на резултати од истражувањата</p>	<p>Да се креира и публикува информатор за млади за можностите да се стекнат со неформално образование</p>	<p><b>Квантитативни индикатори:</b></p> <p>-Број на публикувани брошури</p> <p>-Број на дистрибуирани брошури</p> <p><b>Квалитативни индикатори:</b></p> <p>-Информирани и мотивирани млади активно да се вклучат во процесите на неформално образование</p>	<p>Јуни – Август 2011</p>	<p>НВО, ЕЛС, Бизнес сектор</p>

## Приоритет 2:

### Култура

#### Цел на приоритетот

Подобрување на културно забавниот живот на младите во општина Прилеп, нивна поголема вклученост и изразување на нивниот креативен потенцијал.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Лице/тим кој ќе ја реализира активноста (одговорност)
<b>Специфична цел бр.1:</b>  Зајакнување на капацитетите на младите за креирање и спроведување програми од областа на култура				
<b>Активност 1.1</b> Подигнување на капацитетите на младите уметници и културни работници преку неформално образование	Да се оспособат и поддржат младите да креираат и организираат проекти од областа на културата	<b>Квантитативни индикатори:</b> -Број на едуцирани млади за проектот менаџмент од областа култура -Број на реализирани обуки -Број на реализирани културни проекти  <b>Квалитативни индикатори:</b> -Зголемено знаење на младите своите	Март – Декември 2011	ЕЛС, НВО, Дом на култура, театар, средни училишта, бизнис сектор

		иницијативи да ги реализираат преку изработка на проекти - Подобрен квалитет на настани иницирани и реализирани од млади		
--	--	---	--	--

**Приоритет 3:****Младинска невработеност****Цел на приоритетот:**

Подобрување на социо-економската состојба на младите од општина Прилеп.

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Лице/тим кој ќе ја реализира активност (одговорност)
<b>Специфична цел бр.1:</b>  Зголемување на можностите за работно ангажирање на младите				
<b>Активност 1.1</b> Зголемување на конкурентноста на пазарот на труд преку неформално образование	-Зголемување на бројот на млади опфатени со обуки за професионална ориентација -Утврдени потребите на младите невработени лица	<b>Квантитативни индикатори:</b> -Број на реализирани работилници за професионална ориентација -Број на обучени млади <b>Квалитативни индикатори:</b> Младите имаат стекнато знаење и вештини како правилно да аплицираат за работа	Мај – Декември 2011	АВРМ, ЕЛС, НВО, Центар за социјална работа, бизнис сектор
<b>Активност 1.2</b> Соработка и размена на	-Креиран пазар на труд за млади на ниво на општина Прилеп	<b>Квантитативни индикатори:</b> -Креирана web страна за	Јуни – Декември 2011	АВРМ, ЕЛС, НВО, Центар за социјална работа,

информации за пазарот на труд и младинското вработување	-Утврдени канали на комуникација меѓу младите и работодавачите	информирање за моменталната побарувачка на пазарот на труд и понудата на млада работна сила -Организиран 1 локален саем за вработување на млади  <b>Квантитативни индикатори:</b> Подобрена комуникацијата меѓу младите и работодавачите и размената на информации за слободни работни места		бизнис сектор
<b>Цел бр. 2</b> <b>Промовирање на волонтеризмот меѓу младите</b>				
<b>Активност 2.1</b> Мапирање на можностите за волонтирање и информирање на младите луѓе во општина Прилеп	Да се утврдат можностите младите од општина Прилеп да извршуваат волонтерска пракса	<b>Квантитативни индикатори:</b> -Број на реализирани состаноци со субјекти од локален бизнис сектор -Број на реализирани состаноци со субјекти од локални јавни институции -Број на реализирани	Јуни – Декември 2011	АВРМ, ЕЛС, НВО, Центар за социјална работа, бизнис сектор

		<p>состаноци со субјекти од локални НВО</p> <p>-Креирана електронска база на понуда и побарувачка за волонтерска пракса</p> <p><b>Квантитативни индикатори:</b></p> <p>-Младите се мотивирани и информирани да извршуваат волонтерска пракса</p> <p>-Зголемен број на волонтерски места на локално ниво согласно Закон за волонтерство</p>		
<b>Цел бр. 3</b>				
Промоција и поддршка на младинското претприемништво				
<b>Активност 3.1</b>				
Спроведување на јавна кампања за промоција на младинското претприемништво	<p>-Промовирање на позитивни примери</p> <p>-Подигнување на свеста на младите за самостојно решавање на проблемот со невработеност</p>	<p><b>Квантитативни индикатори</b></p> <p>-Број на организирани округли маси</p> <p>-ТВ спот</p> <p>-Број на јавни дебати</p> <p>-Саем на идеи – младинско претприемништво</p> <p>-Број на информативни</p>	Јуни – Декември 2011	АВРМ, ЕЛС, НВО, бизнис сектор, централен регистар, факултети, средни училишта

		<p>флаери -Број на регистрирани бизниси водени од млади</p> <p><b>Квантитативни индикатори:</b> Младите се информирани и мотивирани да развиваат сопствени бизниси</p>		
--	--	--	--	--



**Приоритет 4:****Спорт****Цел на приоритетот:**

Подобрување на спортскиот живот на младите од општина Прилеп

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Лице/тим кој ќе ја реализира активност (одговорност)
<b>Специфична цел бр.1:</b> Промовирање на спортот и здрави животни стилови				
<b>Активност 1.1</b> Јавна кампања за враќање на младите на спортските терени	Информирани и мотивирани млади од општина Прилеп активно да спортуваат	<b>Квантитативни индикатори:</b> -Изработен и емитуван ТВ спот -Број на информативни флаери -Број на информативни постери -Реализирана 1 ТВ емисија <b>Квалитативни индикатори:</b> -Зголемена заинтересираност на младите да спортуваат -Зголемен број на членови на локалните спортски клубови	Февруари – Јули 2011	НВО, СУС, ЕЛС, Спортски клубови, Средни училишта, факултети

## **8.ПРОЦЕС НА МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА**

Само доколку се спроведат активностите предвидени во стратегијата може да се постигнат целите на истата а со тоа да се подобри животот и животниот стандард на младите во Општина Прилеп. Со цел да може успешно да се имплементира стратегијата како и да се следи нејзината имплементација следниве неколку работи се од клучно значење:

### **-Формирање на работно тело за мониторинг на ЛМС**

Со цел континуирано да се следи имплементацијата на АП 2011 и ЛМС се препорачува да се конституира работно тело кое ќе врши мониторинг на процесот. Главна препорака е телото да биде составено од истите членови на работната група која ја изготви Локалната Младинска Стратегија за општина Прилеп од причина што истите се најзапознати со процесот. Главна обврска на телото ќе биде да го мониторира процесот на имплементирање на активностите предвидени во АП 2011 и во стратегијата и да дава препораки за истите.

Работата на ова тело би довело до воспоставување на подобра комуникација на релација ЕЛС – млади, едукација на младинските тела, а младите би покажале поголемо ангажирање во процесот на креирање на буџетот за млади преку давање предлози за висината на буџетските средства и предлози при креирањето на локалните политики за млади.

## **9.ЛИСТА СО ЧЛЕНОВИ НА КООРДИНАТИВНО ТЕЛО**

- 1.**Винета Ивановска**, Контакт лице за ЛС-Прилеп, Раководител на работна група
- 2.**Анастасија Илиеска**, Советник во општина Прилеп
- 3.**Мишко Ристески**, Советник во општина Прилеп
- 4.**Александар Јованоски**, Младински Совет Прилеп
- 5.**Несиме Салиоска**, РОМА СОС Прилеп

## **10.ЛИСТА СО ЧЛЕНОВИ НА РАБОТНА ГРУПА**

- 1.**Александар Јованоски**, Младински Совет Прилеп
- 2.**Винета Ивановска**, Контакт лице за ЛС-Прилеп
- 3.**Мирко Тошески**, Ц.В.Р. Прилеп
- 4.**Тони Палачаров**, Професор, СОУ „Ристе Ристески – Ричко“
- 5.**Миле Димкоски**, Младински Совет Прилеп
- 6.**Игор Ламбевски**, Младински Информативен и Советодавен Центар
- 7.**Јулијана Ангелеска**, РОМА СОС – Прилеп
- 8.**Никола Богоески**, AIESEC
- 9.**Александар Савиноски**, Студентски Парламент при Економски Факултет Прилеп
- 10.**Игор Нанески**, О.О. Црвен Крст Прилеп
- 11.**Душко Петрески**, УМС ВМРО – ДПМНЕ
- 12.**Елизабета Ристеска**, Мрежа на Млади Фармери
- 13.**Миле Гочески**, Средношколец, СОУ „Мирче Ацев“ – Прилеп
- 14.**Симона Зероска**, Средношколец СОУ „Мирче Ацев“ – Прилеп